

Universitatea Tehnică a Moldovei

**INSTITUȚIA INVESTIGAȚIILOR SUB
ACOPERIRE ÎN PROCESUL PENAL**

Student: Moraru Victoria

Coordonator: Stahi Tatiana, conf., univ.

Chișinău 2023

CUPRINS:

LISTA CU ABREVIERI.....	11
INTRODUCERE.....	12
1. ASPECTE GENERALE PRIVIND INSTITUȚIA INVESTIGAȚIILOR SUB ACOPERIRE ÎN PROCESUL PENAL.....	15
1.1. Conceptul doctrinal, esența și sarcinile investigației sub acoperire în procesul penal.....	15
1.2. Istoricul evoluției și referințele legale ale investigației sub acoperire.....	20
Concluzie la capitolul 1	27
2. TEMEIURILE ȘI PRINCIPIILE INSTITUȚIEI INVESTIGĂRII SUB ACOPERIRE ÎN PROCESUL PENAL.....	28
2.1. Temeiurile și condițiile îndeplinirii investigației sub acoperire în proces penal.....	28
2.2. Principii de bază a efectuării investigației sub acoperire în cauze penale.....	32
Concluzie la capitolul 2.....	34
3. REGLEMENTAREA JURIDICĂ PRIVIND AUTORIZAREA MĂSURII INVESTIGAȚIEI SUB ACOPERIRE ÎN PROCESUL PENAL	36
3.1. Activități premărgătoare aplicării autorizării măsurii investigației sub acoperire.....	36
3.2. Procedee tactice efectuării investigației sub acoperire.....	45
3.3. Subiecții măsurii speciale – investigației sub acoperire în procesul penal.....	53
Concluzie la capitolul 3	59
4. PRACTICA PRIVIND INSTITUȚIA INVESTIGAȚIEI SUB ACOPERIRE ÎN PROCESUL PENAL.....	61
CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI.....	66
BIBLIOGRAFIE.....	68

ADNOTARE

Numele, Prenumele: Moraru Victoria

Titlul lucrării: Instituția investigațiilor sub acoperire în procesul penal. Teză pentru obținerea studiilor superioare de licențiat în drept.

Structura tezei: Lucrarea începe cu introducere, este alcătuită din patru capitole și, în final, cuprinde concluzii și recomandări, bibliografie și anexe.

Cuvinte-cheie: Investigația sub acoperire, subiect al procesului penal, investigatorul sub acoperire, măsura specială de investigație, fenomenul infracțional, cauza penală.

Scopul și obiectivele tezei: constă în cercetarea teoretico-practică a temeiurilor, condițiilor și tacticii efectuării investigațiilor sub acoperire în procesul penal, efectuând analiza textului Legii nr. 59/2012 și a Codului de procedură penală, pe segmentul ce abordează tema pusă spre examinare.

Obiectivele generale a tezei sunt orientate spre studierea temeiurilor și tacticii efectuării investigațiilor sub acoperire prin prisma reglementărilor legislative internaționale și naționale, precum și a conceptelor și ideilor fundamentale a dreptului procesual-penal, activității speciale de investigații, criminalisticii și altor științe juridice ce atrag atenție institutului investigației sub acoperire.

Metodele aplicate la elaborarea licenței: la baza tezei de licență s-au utilizat mai multe metode dintre acestea enumerăm: metoda istorică (folosită pentru redarea evoluției în reglementarea și cercetarea domeniului supus cercetării); metoda logică; metoda analizei; metoda sintezei; metoda comparativă (utilizată în procesul comparării legislației ce reglementează temeiurile și condițiile efectuării investigațiilor sub acoperire); metoda empirică (utilizată la examinarea situației practice a instituției investigației sub acoperire).

Rezultatul concret obținut: în rezultatul examinării literaturii de specialitate, actelor normative, documentelor și practicei judiciare s-a efectuat analiză amplă a temei „Instituția investigațiilor sub acoperire în procesul penal”, concluzionând că în doctrina autohtonă lipsesc lucrări științifice ce ar aborda aspectul teoretic al temeiurilor și tacticii efectuării investigațiilor sub acoperire bazate anume pe legislația procesual-penală și cea specială de investigații în mod concomitent. De asemenea nu este tratată interdependența dintre aspectele procesual-penale cu cele speciale de investigații în procesul efectuării măsurilor speciale de investigații.

ANNOTATION

Surname, Surname: Moraru Victoria

Title of the paper: The Institution of undercover investigations in the criminal process. Thesis for obtaining a bachelor's degree in law.

Structure of the thesis: The paper begins with an introduction, consists of four chapters and, finally, includes conclusions and recommendations, bibliography and appendices.

Keywords: Undercover investigation, subject of the criminal process, undercover investigator, special investigative measure, criminal phenomenon, criminal case.

The purpose and objectives of the thesis: it consists in the theoretical-practical research of the grounds, conditions and tactics of conducting undercover investigations in the criminal process, analyzing the text of Law no. 59/2012 and the Code of Criminal Procedure, on the segment that addresses the subject under consideration.

The general objectives of the thesis are aimed at studying the foundations and tactics of conducting undercover investigations through the prism of international and national legislative regulations, as well as the fundamental concepts and ideas of procedural-criminal law, special investigative activity, forensics and other legal sciences that attract the attention of the institute undercover investigation.

The methods applied to the preparation of the license: several methods were used for the license thesis, among which we list: the historical method (used to reproduce the evolution in the regulation and research of the field under research); logical method; analysis method; synthesis method; the comparative method (used in the process of comparing the legislation that regulates the grounds and conditions for conducting undercover investigations); the empirical method (used to examine the practical situation of the undercover investigation institution).

The concrete result obtained: as a result of the examination of specialized literature, normative acts, documents and judicial practice, an extensive analysis of the theme "Institution of undercover investigations in the criminal process" was carried out, concluding that in the local doctrine there are no scientific works that would address the theoretical aspect of the grounds and the tactics of carrying out undercover investigations based specifically on the procedural-criminal legislation and the special investigation legislation simultaneously. Also, the interdependence between the procedural-criminal aspects and the special investigative ones in the process of carrying out the special investigative measures is not dealt with.

INTRODUCERE

Actualitatea temei. În societatea contemporană efectele negative ale faptei infracționale impun la crearea unor instrumente investigative complexe destinate identificării, demonstrării vinovăției și tragerii la răspundere penală a făptuitorului. Aceste acțiuni sunt dublate de adoptarea unor decizii, la nivel național și internațional, menite a conferi autorităților statale capacități sporite de prevenire a acestui fenomen infracțional, chiar dacă, de multe ori, adoptarea și utilizarea acestora au ridicat serioase controverse în materia încălcării drepturilor constituționale ale omului. Anume măsurile speciale de investigații sunt acele instrumente la care organele competente apelează în vederea documentării activității ilicite a persoanelor bănuite, în scopul culegerii informației, astfel ca persoana vinovată să fie trasă la răspundere penală.

Măsurile speciale de investigații sunt destinate să asigure nu doar cunoașterea în detaliu a evenimentelor care au avut loc în trecut, dar și a celor care se află în curs de pregătire sau de desfășurare, precum și a celor care datorită unor situații favorabile activității infracționale pot să survină pe viitor. Prin urmare, măsurile speciale de investigații joacă un rol important în stabilirea adevărului în procesul penal.

Lucrarea dată abordează Instituția investigațiilor sub acoperire în procesul penal, ca fiind una dintre cele mai eficiente din măsuri speciale de investigații în lupta cu criminalitatea, în contextul respectării drepturilor fundamentale ale omului.

Scopul și obiectivele tezei constă în cercetarea teoretico-practică a temeiurilor și condițiilor înlăptuirii investigației sub acoperire în procesul penal, în vederea efectuării unei analize a conceptului doctrinal și a textului Legii nr. 59/2012, dar și a Codului de procedură penală. Pentru atingerea scopului stabilit au fost propuse următoarele obiective:

- abordarea conceptuală și legală, cât națională atât și cel internațională a Instituției investigațiilor sub acoperire în procesul penal;
- analiza temeiurilor și principiilor Instituției investigațiilor sub acoperire în procesul penal;
- determinarea procedeeleor tactice efectuării investigației sub acoperire;
- evidențierea subiecților măsurii speciale – investigației sub acoperire în procesul penal.

Metodologia cercetării. La realizarea studiului tezei de licență au fost utilizate mai multe metode recunoscute după eficiența lor, dintre acestea enumerăm: metoda istorică (folosită pentru redarea evoluției în reglementarea și cercetarea domeniului supus cercetării); metoda logică; metoda analizei; metoda sintezei; metoda comparativă (utilizată în procesul comparării legislației ce reglementează temeiurile și condițiile efectuării investigațiilor sub acoperire); metoda empirică (utilizată la examinarea situației practice a instituției investigației sub acoperire).

Importanța teoretică și valoare aplicativă a tezei și/sau a rezultatelor obținute.

Importanța teoretică este marcată de faptul că în cadrul tezei de licență sunt supuse cercetării conceptele doctrinare ce privesc esența și conținutul juridic al temeiurilor și condițiilor de efectuare a investigații sub acoperire, fiind o lucrare care examinează materia juridică aflată la hotarele dintre procesul penal și activitatea specială de investigații.

Valoarea aplicativă a tezei constă în redarea unor concepte, soluții, propuneri, teze noi, atât sub aspect procesual-penal, cât și special de investigații, în vederea eficientizării procesului de efectuare a măsurilor speciale de investigații în orice fel de împrejurări și necesități practice.

Sumarul compartimentelor tezei (structura tezei). Lucrarea cuprinde patru capitole, Capitolul I -două paragrafe, Capitolul II - trei paragrafe, Capitolul III – trei paragrafe, Capitolul IV- cuprind doar aspectele practice.

În Introducere este argumentată alegerea și actualitatea temei investigate, sunt trasate scopul și obiectivele lucrării, suportul metodologic, precum și importanța teoretică și aplicativă a investigațiilor efectuate.

Capitolul I, intitulat Aspecte generale privind instituția investigațiilor sub acoperire în procesul penal, conține două paragrafe. *Paragraful 1.1 Conceptul doctrinal, esența și sarcinile investigației sub acoperire în procesul penal,* elucidează analiza, esența și sarcinile doctrinale a investigației sub acoperire în procesul penal. Fiind o măsură specială de activitate în vederea prevenirii, descoperirii infracțiunilor și soluționarea altor activități speciale de investigație.

Paragraful 1.2 Istoricul evoluției și referințele legale ale investigației sub acoperire, reflectă apariția instituției cercetate începând din antichitate și până în prezent. Evoluția legală și însemnătatea acestei instituții în lupta cu fenomenul criminal.

Capitolul II, intitulat Temeiurile și principiile instituției investigării sub acoperire în procesul penal, conține două paragrafe în care descriu temeiurile și condițiile îndeplinirii investigației sub acoperire în proces penal și principiile ce stau la baza acestei activități. *Paragraful 2.1 Temeiurile și condițiile îndeplinirii investigației sub acoperire în proces penal* se analizează temeiurile dispunerii și efectuării investigație sub acoperire în cadrul procesului penal, sub aspect de particularitate a măsurilor speciale de investigații ce sunt compatibile cu procesul penal.

Paragraful 2.2 Principii de bază a efectuării investigației sub acoperire în cauze penale, determină cele mai eficiente tactici de îndeplinire a investigației sub acoperire, ce necesită respectarea reglementărilor juridice de referință ținând cont de unșir de factori importanți în procesul penal.

Capitolul III, Reglementarea juridică privind autorizarea măsurii investigației sub acoperire în procesul penal, cuprinde trei paragrafe în care sunt analizate activități

premărgătoare și procedee tactice efectuării investigației sub acoperire. **Paragraful 3.1 Activități pregătitoare în cadrul investigației sub acoperire**, sunt redată condițiile legale pentru autorizarea măsurii, modul cum poate fi utilizată de organele de urmărire penală pentru obținerea de date și informații, dar și limitările acestora în obținerea de probe și legătura acestora cu procedeele probatorii.

Paragraful 3.2 Procedee tactice efectuării investigației sub acoperire, sunt examinate procedee tactice multidimensionate a condițiilor speciale de efectuare a măsurilor speciale de investigații fiind determinate de clasificare și raportare la șirul principiilor menite să asigure respectarea drepturilor fundamentale și limitarea lor cu aducerea unor atingeri minime și ne semnificative, proporționale cu scopul lor

Paragraful 3.3 Subiecții măsurii speciale – investigației sub acoperire în procesul penal, reflectă subiecții la aceasta măsură specială – investigație sub acoperire îndeosebi drepturile și obligațiile acestora.

Capitolul IV, Practica privind instituția investigației sub acoperire în procesul penal, este destinat aspectelor practice a acestei instituții.

BIBLIOGRAFIE

Acte normative internaționale și naționale:

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 1 din 12.08.1994.
2. Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122 din 14.03.2003. În Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 104-110 din 12.06.2003.
3. Codul penal al RM (Legea nr.985 din 18.04.2002 //în vigoare din 12.06.2003).
4. Legea nr.59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații. În: Monitorul Oficial nr.113-118 din 08.06.2012.
5. Legea Republicii Moldova cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, nr.320 din 27.12.2012. În: Monitorul Oficial nr. 42-47 din 01.03.2013.
6. Legea Republicii Moldova cu privire la Procuratură, nr. 3 din 25.02.2016. În: Monitorul Oficial nr. 69-77 din 23.03.2016.

Monografiile, contribuții în publicații seriale tipărite:

7. APETREI, M. Drept procesual penal. Partea generală, vol. 1. București: Oscar Print, 1998. 459p.

8. BARBĂNEAGRĂ, A., BERLIBA V., ș.a., Codul penal. Comentat și adnotat. Chișinău: Cartier, 2005. 656 p.
9. BERCHEȘAN V., Metodologia investigării infracțiunilor: curs de criminalistică. București: Paralela 45, 1998. 377 p.
10. BÎRSAN C., Convenția europeană a drepturilor omului. Comentariul pe articole, vol.1, Drepturi și libertăți, Editura C.H. Beck, București, 2005, p. 595;
11. BOBOCESCU V. Momente din istoria Ministerului de Interne. Vol. I. 1821-1944. București: Ed. Ministerului de Interne, 1996. 384 p.
12. BOROI A. Drept penal, partea generală. București: C.H. Beck, 2010. 540 p.
13. BOTNARI I. Aspecte conceptuale privind măsurile speciale de investigații. Chișinău. În: Revista științifico-practică „Legea și viața”, nr.4 (316), 2018, p.20-23. 58 p..
14. BOTNARI I. Elemente de drept comparat în domeniul temeiurilor și condițiilor de efectuare a măsurilor speciale de investigații în cadrul procesului penal. Chișinău. În: Revista științifico-practică „Jurnalul juridic național”, nr.3 (31), 2018, p.39-42. 94 p.
15. BOTNARI I. Natura juridică a activității speciale de investigație de la proclamarea independenței Republicii Moldova și până în prezent. Chișinău. În: Revista științifico-practică „Intellectus”, nr.3-4/2019, p.170-172. 198 p.
16. BOTNARI I. Nomenclatorul, criteriile de clasificare și categoriile măsurilor speciale de investigații. Chișinău. În: Revista științifico-practică „Legea și viața”, nr.3 (315), 2018, p.40-43.58 p.
17. BOTNARI I. Probleme actuale privind identificarea temeiurilor pentru efectuarea măsurilor speciale de investigații. Chișinău. În: Revista metodică-științifică trimestrială „Administrarea Publică”, nr.1 (105), 2020, p.147-151. 153 p.
18. BOTNARI I. Rolul investigatorului sub acoperire la efectuarea măsurilor speciale de investigații în cadrul procesului penal. Chișinău: Conferința internațională științificopractică cu genericul: „Conceptul de dezvoltare a statului de drept în Moldova și Ucraina în contextul proceselor de eurointegrare”, 2018, p.174-179. 324 p.
19. BULAI C. Manual de drept penal, Partea generală. București: Universul Juridic, 2007. 678 p.
20. CARP S., CHIRTOACĂ I. Tradiția militară în edificarea normelor de drept și în formarea conștiinței naționale. Chișinău, 2018. 510 p. ISBN 978-9975-3163-3-0.
21. CARP S., LARII I. Formarea profesională a cadrelor pentru organele de drept și funcționarea justiției în perioada regimului totalitar comunist. Chișinău: S.n., 2017. 200 p.
22. DIDĂC V., CĂPĂTICI M., CUȘNIR V., MORARU V. Tactica criminalistică. Activitatea operativă de investigații. Chișinău: Elan poligraf, 2009. 339 p..

23. DOLEA I. Codul de procedură penală al Republicii Moldova (Comentariu aplicativ). Ediția a 2-a. Chișinău, 2020. 1408 p.
24. DOLEA I., ROMAN D., SEDLEȚCHI I., VIZDOAGĂ T.,ș.a., Drept procesual penal. Chișinău: Cartier Juridic, 2005. 960 p.
25. DONGOROZ V. ș.a. Explicații teoretice ale Codului de procedură penal româ, partea generală, vol. V, ediția a II. București: Ed. Academiei Române și C.H. Beck, 2003. 432 p.
26. GÂRLEA R., DOGOTARI I., CLEFOS A. Interpol. Istorie și actualitate. Chișinău, 2003. 138 p.
27. GÂRZ F. Ghidul spionului român. Craiova, 2013. 182 p.
28. GHERMAN M., BLÎNDU E., Organizarea și tactica efectuării investigațiilor sub acoperire. Chișinău, 2019. 107p.
29. GHEORGHE C. O istorie a internelor în date. București: Editura Ministerului de Interne, 2001. 251 p.
30. GHEORGHÎȚĂ M. Tratat de metodică criminalistică. Chișinău, 2015. 532 p.
31. GLAVAN B., CALCAVURA Gh. Noțiunea măsurilor speciale de investigații. În: Revista Intellectus, nr.1-2/2020, Chișinău, 2020. 228 p.
32. MÎRZAC, V., GLAVAN B. Utilizarea mijloacelor tehnice în activitatea specială de investigații, Chișinău 2014, pag.34-35;
33. URECHE M., BRAȚU, D., Istoria serviciilor secrete, Vol. I, Marile Puteri Tradiționale, București: Editura Fundației România de Mâine, 2004.
34. VOICA D., Investigatorul sub acoperire, o nouă instituție a dreptului procesual penal roman, Revista „Dreptul” nr.5/2004.
35. АБДУЛЛАЕВА Н. Введение диссертации (часть автореферата) На тему "Оперативное внедрение в деятельности оперативных подразделений органов внутренних дел", Иркутск 2007.
36. БОБРОВ В.Т., Агентурное обеспечение оперативной разработки. Академия МВД СССР, Москва, 1988, с.31-38
37. БУТОВ В.Н., Уголовный процесс Австрии, Красноярск, 1998
38. ГОРЯИНОВА К.К., ОВЧИНСКОГО В.С. ș.a., Оперативно-розыскная деятельность: Учебник.2-е изд., доп. и перераб. / Под ред.. М.: ИНФРА-М, 2004.
39. ШУМИЛОВ А.Ю., Основы уголовно-розыскного права.Общая часть :Учебное пособие. Москва ,Издатель Шумилова И. И . 2000.

40. ЯБЛОКО Н.П., Криминалистические основы оперативно-розыскной деятельности
//Вестник Московского университета. — 2001. — № 1.